

UZASADNIENIE

Konieczność wprowadzenia zmian do obecnie obowiązującej ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych spowodowana jest potrzebą uwzględnienia doświadczeń związanych z kilkuletnim stosowaniem ustawy, a także potrzebą jej dostosowania do prawa unijnego i wyroków ETS oraz uwzględnienia regulacji wynikającej z dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym, ale także dyrektywy 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych. Zalecenie dokonania stosownych zmian wynika także z przygotowanej, na zlecenie Ministerstwa Gospodarki, „Analizy obowiązujących rozwiązań prawnych w zakresie ustawy o rzecznikach patentowych i skutków ekonomicznych, prawnych i społecznych proponowanych zmian w obowiązującym prawie”.

Projektowana nowelizacja dostosowuje więc przepisy ustawy o rzecznikach patentowych do wymogów prawa unijnego w zakresie dopuszczania do wykonywania zawodu rzecznika patentowego na terytorium Polski przez obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, których kwalifikacje do wykonywania zawodu rzecznika patentowego zostały potwierdzone w innym państwie członkowskim oraz wprowadza rozwiązania mające na celu pełniejsze wykorzystanie profesjonalnego przygotowania rzeczników patentowych do realizacji strategii rozwoju innowacyjnego gospodarki. Usuwa regulacje, które nie sprawdziły się w czasie kilkuletniego stosowania obowiązującej ustawy, oraz wypełnia ujawnione luki i niejasności.

Nowe, w odniesieniu do obecnego stanu prawnego, brzmienie art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. b wynika z linii orzeczniczej Sądu Najwyższego (patrz np. wyrok SN z 16 listopada 2004, III CK 580/03, potwierdzony najnowszym wyrokiem z 13 marca 2008, III CSK 337/07). W związku z tym, że według art. 1 ust. 2 Konwencji paryskiej przedmiotem ochrony własności przemysłowej jest również zwalczanie nieuczciwej konkurencji, rzecznik patentowy może być pełnomocnikiem procesowym w każdej sprawie o zwalczanie nieuczciwej konkurencji. Definicja własności przemysłowej zawarta w wymienionym art. 1 ust. 2 Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej z dnia 20 marca 1883 r. (Dz. U. z 1975 r. Nr 9, poz. 51) nie zawiera w tym zakresie jakichkolwiek ograniczeń.

Uchylenie ust. 4 w art. 3 jest zabiegiem o charakterze technicznym polegającym na przeniesieniu i uściśleniu postanowień tego przepisu do proponowanego art. 18a ust. 1.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że w art. 18a ust. 1 wymieniono katalog zawodów, z wykonywaniem których nie można łączyć zawodu rzecznika patentowego. W wykazie tym nie zawarto radców prawnych ani adwokatów, gdyż wykonywanie tych zawodów nie koliduje z prawidłowym i rzetelnym wykonywaniem zawodu rzecznika patentowego (art. 1 pkt 12 projektu). Konsekwencją wskazanej zmiany jest nadanie nowego brzmienia art. 15 ust. 2. Jednocześnie wprowadzono przepis przejściowy stanowiący, że osoby wpisane na listę rzeczników patentowych bądź na listę aplikantów rzecznikowskich, w stosunku do których w dniu wejścia ustawy w życie występują okoliczności określone w projektowanym art. 18a ust. 1 ustawy, bądź w uchylanym przez ustawę art. 8 ust. 4 pkt 2 ustawy o rzecznikach patentowych, obowiązane są powiadomić o tym Krajową Radę Rzeczników Patentowych, w terminie miesiąca od dnia wejścia ustawy w życie (art. 3 projektu).

Do osób tych będą miały odpowiednie zastosowanie przepisy art. 18a ust. 3 i 4 ustawy o rzecznikach patentowych, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

Zgodnie z zaproponowaną w art. 1 pkt 3 projektu zmianą przyjęto w noweli ogólny zapis dotyczący wykonywania zawodu rzecznika patentowego. Zrezygnowano z enumeratywnego wskazywania podmiotów, którym rzecznicy mogą świadczyć pomoc.

Jednocześnie przyjęto rozwiązania analogiczne jak funkcjonujące na gruncie ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2008 r. Nr 73, poz. 443, z późn. zm.), tj. wprowadzono rejestr kancelarii patentowych prowadzonych w formie spółek kapitałowych, który będzie prowadzony przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych (art. 1 pkt 17 projektu). Przyjęte środki są proporcjonalne i konieczne ze względu na charakter zawodu, w którym obowiązują określone zasady postępowania zawodowego i zasady etyczne, a także obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej. W tym przypadku nadrzędnym interesem publicznym jest ochrona własności intelektualnej (art. 4 pkt 8 dyrektywy 2006/123/WE), w której to sferze świadczą usługi rzecznicy patentowi. Podlegająca szczególnej ochronie zasada tajemnicy zawodowej wynika z faktu powierzania rzecznikom patentowym tajemnic gospodarczych dotyczących niechronionych jeszcze patentami i innymi tytułami ochronnymi wynalazków i wzorów, jak też oznaczeń towarów i usług, mających wymierną wartość rynkową. Wprowadzono także przepis przewidujący możliwość zwolnienia rzecznika patentowego z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej, w przypadkach przewidzianych w odrębnych przepisach (art. 1 pkt 8 projektu).

Zawarte w projektowanej ustawie odwołania do przepisów art. 5 oraz art. 16 ustawy o rzecznikach patentowych odnoszą się do brzmienia tych przepisów, jakie zostało im nadane na mocy art. 35 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 47, poz. 278). Dokonywana tą ustawą zmiana art. 5 ustawy o rzecznikach patentowych stwarzać będzie możliwość tworzenia spółek multidyscyplinarnych z udziałem przedstawicieli innych zawodów prawniczych niż rzecznik patentowy. Dostosowując treść tego przepisu do art. 15 ust. 3 dyrektywy w związku z art. 15 ust. 2 lit. b dyrektywy, wprowadzono w art. 5 ustawy zasadę prowadzenia kancelarii we wszystkich dopuszczalnych prawem formach (dodano spółkę komandytowo-akcyjną i spółkę akcyjną). W przypadku spółek kapitałowych wprowadzono zasadę, iż większość udziałów lub akcji, a także głosów na zgromadzeniu wspólników (akcjonariuszy) i w organach nadzoru, a także większość członków zarządów ww. spółek stanowić będą rzecznicy patentowi. Jednocześnie w art. 55 ustawy o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przewidziano dla spółek obecnie prowadzących kancelarie patentowe 5 letni termin na dostosowanie się do wymogów stawianych takim spółkom przez tę ustawę.

Zmiany wprowadzane ustawą z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w art. 16 ustawy o rzecznikach patentowych polegają na dostosowaniu brzmienia tego przepisu do art. 23 dyrektywy – przez uznanie spełnienia obowiązku ubezpieczenia w sytuacji zawarcia odpowiedniej umowy z ubezpieczycielem z państwa członkowskiego, z możliwością oceny równoważności posiadanego ubezpieczenia. Przepis art. 16 ma ponadto stwarzać dla Krajowej Rady Rzeczników Patentowych uprawnienie do kontroli wypełniania obowiązku ubezpieczenia rzeczników patentowych od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy świadczeniu pomocy w sprawach własności przemysłowej.

W art. 1 pkt 5 projektu zaproponowano nowe brzmienie tytułu rozdziału 2 ustawy jako bardziej odpowiadające treści zawartych w tym rozdziale regulacji.

Nowelizacja zakłada likwidację obowiązku nieprzerwanego wykonywania zawodu przez rzeczników patentowych. Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 8, rzecznik patentowy, z wyłączeniem przypadków wskazanych w ustawie, jest obowiązany wykonywać nieprzerwanie zawód rzecznika patentowego. Nie przerywa ciągłości wykonywania zawodu okres niewykonywania zawodu trwający krócej niż dwa lata. Może być on na wniosek rzecznika patentowego przedłużony o okres nie dłuższy niż dwa lata. Obowiązek ten utrudnia w praktyce podejmowanie przez rzeczników patentowych funkcji mogących podnieść ich

kwifikacje np. odbywanie długoterminowych staży w kancelariach zagranicznych lub zagranicznych urzędach patentowych. Podobny wymóg nie jest nałożony na adwokatów czy radców prawnych.

Zdefiniowano również, na czym polega pomoc prawna i techniczna świadczona przez rzecznika patentowego (art. 1 pkt 6 projektu). W art. 1 pkt 7 projektu zaproponowano nowe brzmienie art. 9 ust. 1 uwzględniające wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lipca 2006 r. (sygn. akt SK 43/04). Wprowadzona zmiana polega na usunięciu niespójności przepisów regulujących możliwość uczestnictwa rzeczników patentowych w charakterze pełnomocników w postępowaniu karnym i postępowaniu karnym skarbowym.

Zgodnie z przyjętymi w wielu krajach regulacjami dotyczącymi wymogu stałego doskonalenia zawodowego przedstawicieli wolnych zawodów projekt, w art. 1 pkt 9, nakłada taki obowiązek na polskich rzeczników patentowych. Wprowadzenie tego wymogu jest niezbędne ze względu na zmieniające się przepisy prawne oraz stan techniki. Wymaga tego również potrzeba zapewnienia wysokiego standardu usług świadczonych przez rzeczników patentowych i interes społeczny. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych, wzorem radców prawnych i adwokatów, określi w drodze uchwały szczegółowe zasady wypełniania obowiązku doksztalcania, w szczególności wskaże zalecane formy jego wypełniania. Jednocześnie należy podkreślić, że wprowadzenie ww. obowiązku nie wiąże się z dodatkowym obciążeniem finansowym rzeczników patentowych. Szereg szkoleń już obecnie organizowanych jest zarówno przez Polską Izbę Rzeczników Patentowych, jak i przez Urząd Patentowy RP. Co więcej, takie szkolenia organizowane są również w ramach współpracy z Urzędem Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (OHIM) i EPO. Faktycznie przepis ten ma na celu zmobilizowanie rzeczników patentowych do uaktualniania swojej wiedzy.

Uwzględniając regulację z art. 24 dyrektywy 2006/123/WE, w projekcie dodano nowy art. 15a regulujący zagadnienie związane z reklamowaniem przez rzeczników patentowych świadczonych przez siebie usług (art. 1 pkt 11 projektu).

Projekt ustawy wprowadza uregulowania prawne dotyczące możliwości wykonywania czynności z zakresu pomocy w sprawach własności przemysłowej w Polsce przez obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, których kwalifikacje do wykonywania tych czynności zostały potwierdzone w innym państwie członkowskim. Regulacja ta dotyczy również obywateli polskich, którzy nabyli kwalifikacje do wykonywania wymienionych

czynności w innym niż Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej (art. 1 pkt 13 – 15 projektu).

Zmieniony art. 19 ust. 2 stanowi, iż o wpis na listę rzeczników patentowych będzie mogła ubiegać się osoba posiadająca obywatelstwo państwa członkowskiego, której kwalifikacje do wykonywania zawodu rzecznika patentowego zostały uznane, na zasadach określonych w ustawie z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394) oraz która posługuje się językiem polskim w stopniu wystarczającym do właściwego reprezentowania klientów przed polskimi organami administracji i sądami. Osoba taka do wniosku o wpis na listę rzeczników będzie musiała dołączyć decyzję o uznaniu kwalifikacji zawodowych (art. 1 pkt 13 i 15 projektu).

Proponowana regulacja obejmuje również możliwość świadczenia przez zagranicznego rzecznika patentowego usług transgranicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Projektem dopuszczono możliwość odbycia aplikacji rzecznikowskiej przez obywateli państw członkowskich. Jednocześnie w art. 2 ustawy zdefiniowano pojęcie „państwa członkowskiego”, „państwa macierzystego”, „obywatela państwa członkowskiego” oraz „usługi transgranicznej”.

Wprowadzenie ww. regulacji do ustawy jest konieczne w świetle art. 56 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zakazującego w odniesieniu do obywateli państw członkowskich ograniczania swobody świadczenia usług, dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym oraz wyroków ETS (C-131/01 i C-487/01). Sposób regulacji odnoszącej się do świadczenia usług transgranicznych wynika z konieczności uwzględnienia dyrektywy 2006/123/WE z modyfikacjami wynikającymi z postanowień dyrektywy 2005/36/WE. Te dwie dyrektywy są ze sobą ściśle związane, zaś dyrektywa 2006/123/WE w art. 3 zawiera normę kolizyjną, zgodnie z którą w przypadku kolizji między przepisami dyrektywy 2006/123/WE i innym wspólnotowym aktem prawnym regulującym specyficzne aspekty podejmowania i prowadzenia działalności usługowej w określonych dziedzinach lub w ramach określonych zawodów – pierwszeństwo mają przepisy innych wspólnotowych aktów prawnych i to one stosowane są do tych określonych dziedzin i zawodów.

Zgodnie z wymienioną dyrektywą i ustawą z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63 poz. 394), możliwe jest wprowadzenie uproszczonej, tymczasowej rejestracji lub członkostwa w organizacji zawodowej, a także wymogu złożenia pisemnego oświadczenia o zamiarze świadczenia usługi transgranicznej, zawierającego informacje o posiadanej polisie ubezpieczeniowej. Projekt przewiduje, że osoba, która po raz pierwszy podejmuje w Rzeczypospolitej Polskiej usługi transgraniczne, obowiązana jest złożyć Krajowej Radzie Rzeczników Patentowych pisemne oświadczenie o podjęciu świadczenia takich usług. Do oświadczenia osoba taka winna załączyć dokument w języku polskim stwierdzający, że jest zarejestrowana w państwie macierzystym jako osoba uprawniona do wykonywania czynności z zakresu pomocy w sprawach własności przemysłowej, dokument potwierdzający obywatelstwo oraz kopię dowodu ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej. Ponadto usługodawca świadczący usługi transgraniczne podlega przepisom ustawowym, administracyjnym i dyscyplinarnym, które dotyczą sposobu wykonywania danego zawodu regulowanego, w tym przepisom odnoszącym się do definicji zawodu, używania tytułów zawodowych i poważnych uchybień zawodowych (art. 1 pkt 14 i 40 projektu).

W projektowanym art. 19d przewidziano obowiązek ustanowienia pełnomocnika do spraw doręczeń. Kwestia adresów dla doręczeń osób zamieszkałych za granicą (a takie osoby będą obsługiwane w ramach usług transgranicznych) regulowana jest identycznie przez przepisy Kodeksu postępowania cywilnego i Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej. Wymienione przepisy również przewidują surową sankcję za nieustanowienie pełnomocnika dla doręczeń na terytorium Polski (w razie nieustanowienia pełnomocnika pisma pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia) (art. 1 pkt 14 projektu).

Zaproponowane uzupełnienie art. 24 ust. 2 ustawy (art. 1 pkt 16 projektu) o nowy pkt 5a upoważnia do skreślenia z listy rzecznika patentowego, który zalega z opłatą składki członkowskiej przez okres dłuższy niż jeden rok. Jest to przepis o charakterze dyscyplinującym. Praktyka pokazuje, że dotychczasowe, ogólne zagrożenie sankcjami dyscyplinarnymi nie jest skuteczne w stosunku do składek członkowskich. Dlatego też, dla zapewnienia sprawności działania samorządu, celowe jest przyjęcie prostego systemu znanego samorządom radców prawnych i adwokatów. Zgodnie z obowiązującymi przepisami

art. 24 ust. 4 ustawy ponowny wpis na listę rzeczników patentowych będzie możliwy po uiszczeniu przez rzecznika zaległych składek członkowskich.

Projekt wprowadza w art. 1 pkt 18 – 25 regulacje dotyczące naboru i przebiegu aplikacji rzecznikowskiej.

Konkurs zastąpiono egzaminem konkursowym, a zakres przedmiotowy tego egzaminu umieszczono w ustawie. Wprowadzone przepisy mają na celu zapewnienie przejrzystości i jasności reguł dotyczących egzaminu konkursowego. Egzamin konkursowy będzie przeprowadzany przez Komisję Egzaminacyjną wyłanianą w ten sam sposób, jak Komisja Egzaminacyjna przeprowadzająca egzamin kwalifikacyjny (końcowy). Praca rzecznika związana jest z występowaniem przed międzynarodowymi organami ochrony własności przemysłowej i do prawidłowego wykonywania zawodu rzecznika patentowego niezbędna jest znajomość języków obcych, stąd egzamin konkursowy musi obejmować sprawdzenie znajomości co najmniej jednego języka obcego na poziomie podstawowym. Od uchwały Komisji Egzaminacyjnej, dotyczącej zarówno egzaminu konkursowego i egzaminu kwalifikacyjnego, przysługiwać będzie odwołanie do Krajowej Rady Rzeczników Patentowych.

Przewidziano również upoważnienie dla Prezesa Rady Ministrów, który po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Rzeczników Patentowych określa wysokość opłaty za aplikację rzecznikowską prowadzoną przez samorząd na zasadach samofinansowania (art. 1 pkt 18 projektu). Jednocześnie przewidziano delegacje do wydania rozporządzeń określających wysokość opłat za egzaminy konkursowy i kwalifikacyjny (art. 1 pkt 18 i pkt 23). W noweli przewidziano możliwość obniżenia, odroczenia lub rozłożenia na raty opłaty za aplikację, w przypadku uzasadnionego wniosku aplikanta. Jednakże musi istnieć możliwość skreślenia z listy aplikanta, który uchyla się od uiszczenia należności. Wobec faktu, iż aplikacja nie korzysta z dofinansowania ze środków publicznych i organizowana jest na zasadzie samofinansowania, takie rozwiązanie jest w pełni uzasadnione. W projekcie przewidziano więc możliwość skreślenia aplikanta z listy aplikantów, w przypadku zalegania, bez usprawiedliwionej przyczyny, z opłatą za aplikację przez okres przekraczający trzy miesiące (art. 1 pkt 24 projektu). Zakres przedmiotowego szkolenia aplikantów i szczegółowy tryb przeprowadzenia egzaminów konkursowego i kwalifikacyjnego również będzie określany w rozporządzeniu wykonawczym (art. 1 pkt 25 projektu). Przewidziano także w art. 5 ustawy przepis przejściowy stanowiący, iż do czasu wejścia w życie nowego rozporządzenia wydanego na podstawie delegacji zawartej w art. 39 ustawy zachowują moc

przepisy dotychczasowe, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie znowelizowanej ustawy.

Zaznaczyć tu należy, że aplikacja rzecznikowska ma interdyscyplinarny charakter. Świadczenie usług rzecznika patentowego wymaga posiadania zarówno szerokiej wiedzy technicznej, prawniczej, językowej oraz specyficznego doświadczenia w formułowaniu dokumentacji zgłoszeniowej dla poszczególnych przedmiotów własności przemysłowej, którą składa się w Urzędzie Patentowym lub uprawnionym do udzielania praw wyłącznych organie międzynarodowym. O fachowości rzecznika patentowego decyduje więc nie tylko wyższe wykształcenie w jednej określonej dziedzinie, lecz specjalistyczne, wielostronne przygotowanie do zawodu. Wychodzi ono daleko poza zakres wykształcenia oferowanego przez poszczególne kierunki studiów. Aplikacji rzecznikowskiej nie można porównać z aplikacjami zawodów prawniczych polegającymi na doskonaleniu wiedzy uzyskanej w czasie studiów. Tym samym musi być ona droższa od innych aplikacji zawodowych. W ustawodawstwach europejskich przyjęto model wieloletnich aplikacji lub studiów podyplomowych połączonych zawsze z kilkuletnią praktyką. Podobny model obowiązuje w Polsce. Jednakże w ustawie określono, iż roczna opłata za aplikację nie może być wyższa niż 3-krotność przeciętnego wynagrodzenia za pracę w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłaszanego przez Główny Urząd Statystyczny.

Wprowadzenie tych regulacji wypełnia lukę prawną występującą w obecnie obowiązującej ustawie, na którą zwrócił uwagę Rzecznik Praw Obywatelskich.

Proponuje się również ułatwienie dla osób, które będą musiały zdawać egzamin kwalifikacyjny powtórnie, poprzez zniesienie limitu liczby egzaminów poprawkowych oraz umożliwienie zdawania powtórnego egzaminu kwalifikacyjnego w części zakończonej wynikiem negatywnym (art. 1 pkt 21 projektu). W związku z powyższym skreślono art. 37 pkt 6 ustawy (art. 1 pkt 24 projektu).

Wprowadzono również przepis przejściowy przesadzający, iż do kosztów aplikacji rozpoczętej przed wejściem w życie ustawy zmieniającej oraz do egzaminu kwalifikacyjnego przeprowadzanego po zakończeniu tej aplikacji stosuje się przepisy dotychczasowe (art. 2 projektu).

Zaproponowane w art. 1 pkt 27 – 33 projektu zmiany mają na celu doprowadzenie do uporządkowania wewnętrznej struktury samorządu rzeczników patentowych i usunięcia luk dotyczących organów samorządu i ich kompetencji. W szczególności: rozszerza uprawnienia

okręgowego zgromadzenia rzeczników patentowych (pkt 33), ustala przypadki wygaśnięcia mandatu członka organu samorządu rzeczników patentowych (pkt 27), określa kompetencje Prezesa Polskiej Izby Rzeczników Patentowych (pkt 30), a także doprecyzowuje skład i kompetencje prezydium Krajowej Rady Rzeczników Patentowych (pkt 29).

Projekt w art. 1 pkt 34 – 40 wprowadza szereg regulacji mających na celu usprawnienie postępowania dyscyplinarnego. Postępowanie to obejmuje: postępowanie wyjaśniające, postępowanie przed Sądem Dyscyplinarnym i Odwoławczym Sądem Dyscyplinarnym oraz postępowanie wykonawcze. Za stronę postępowania uznaje się również poszkodowanego.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie o rzecznikach patentowych, w części dotyczącej postępowania dyscyplinarnego, stosować się będzie odpowiednio przepisy postępowania karnego (art. 1 pkt 40 projektu).

Wprowadzono również przepis przejściowy, zgodnie z którym do wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie ustawy postępowań dyscyplinarnych stosuje się przepisy dotychczasowe (art. 4 projektu).

Projekt przewiduje 3-miesięczne *vacatio legis*.

Zgodnie z art. 5 i 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki. Podmioty o charakterze lobbingowym, wymienione w rejestrze podmiotów wykonujących zawodową działalność lobbingową, mogły zgłosić zainteresowanie pracami nad tym projektem. Żadne zgłoszenia w tym trybie do Ministerstwa Gospodarki nie wpłynęły.

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega obowiązkowi notyfikacji, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych. (Dz. U. z 2002 r. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Regulacja oddziałuje na rzeczników patentowych, aplikantów rzecznikowskich oraz osoby świadczące usługi z zakresu pomocy w sprawach własności przemysłowej w państwach członkowskich UE. Obecnie zawód rzecznika patentowego w Polsce wykonuje 950 osób, przy czym liczba ta systematycznie wzrasta.

2. Konsultacje społeczne

Założenia do ustawy były poddane konsultacjom społecznym z Polską Izbą Rzeczników Patentowych, Stowarzyszeniem Ochrony Własności Przemysłowej, Zrzeszeniem Rzeczników Patentowych Prowadzących Kancelarie, Stowarzyszeniem Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów, Polskim Związkiem Stowarzyszeń Wynalazców i Racjonalizatorów, Federacją Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych, których wynik został uwzględniony przy opracowywaniu projektu ustawy.

Projekt ustawy był na bieżąco konsultowany z Polską Izbą Rzeczników Patentowych reprezentującą wszystkich rzeczników patentowych, niezależnie od ich przynależności do innych stowarzyszeń i zrzeszeń. W toku dalszych prac, obok uzgodnień międzyresortowych, ww. projekt został skonsultowany z organizacjami społecznymi, tj. Polską Izbą Rzeczników Patentowych, Stowarzyszeniem Ochrony Własności Przemysłowej, Zrzeszeniem Rzeczników Patentowych Prowadzących Kancelarie, Stowarzyszeniem Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów, Polskim Związkiem Stowarzyszeń Wynalazców i Racjonalizatorów, Federacją Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych, Konfederacją Pracodawców Polskich, Business Centre Club, PRO MARKA Polskim Stowarzyszeniem Wytwórców Produktów Markowych, Instytutem Marki Polskiej.

Uwagi do projektu zgłosili: Polska Izba Rzeczników Patentowych, Zrzeszenie Rzeczników Patentowych Prowadzących Kancelarie, Stowarzyszenie Ochrony Własności Przemysłowej, Polski Związek Stowarzyszeń Wynalazców i Racjonalizatorów oraz Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych.

Uwzględniono uwagi dotyczące:

- konieczności upoważnienia Krajowej Rady Rzeczników Patentowych do szczegółowego określania zasad i kontroli wypełniania obowiązku doksztalcania – art. 1 pkt 9 projektu,
- konieczności wskazania przez podmioty świadczące usługi transgraniczne adresu dla doręczeń w Polsce - art. 19d ustawy, art. 1 pkt 14 projektu,
- doprecyzowania treści art. 28b – art. 1 pkt 18 projektu,
- sprecyzowania treści art. 62 ust. 2 – art. 1 pkt 38 projektu,
- możliwości reklamy usług rzeczników patentowych – uwzględniono częściowo, art. 1 pkt 11 projektu.

Nie uwzględniono natomiast uwag wykraczających poza zakres przyjętych założeń, a także ze względu na wypływający z art. 15 ust. 2 lit. b dyrektywy 2006/123/WE zakaz narzucania przepisami krajowymi form wykonywania zawodu, uwagi dotyczącej możliwości wykonywania zawodu rzecznika patentowego na podstawie umowy cywilno-prawnej.

Przedmiotowy projekt został umieszczony na stronie internetowej Urzędu Patentowego, w celu umożliwienia zainteresowanym podmiotom zgłoszenia opinii na jego temat. W tym trybie nie wpłynęły do Urzędu Patentowego żadne uwagi.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowana regulacja nie będzie oddziaływała na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Proponowana regulacja będzie miała wpływ na rynek pracy poprzez ustalenie prawa do wykonywania zawodu rzecznika patentowego w Polsce, a także do świadczenia w Polsce transgranicznej pomocy w sprawach własności przemysłowej, przez obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej. Precyzyjna ocena, na ile proponowana regulacja wpłynie na wzrost liczby osób świadczących usługi z zakresu pomocy w sprawach własności

przemysłowej w Rzeczpospolitej Polskiej, będzie możliwa dopiero po wejściu projektowanych przepisów w życie. Niemniej z uwagi na czysto specjalistyczne pole działalności zawodowej, potrzebę biegłej znajomości polskiego prawa, a także znajomości języka polskiego, szacować można, iż na listę rzeczników patentowych wpisać się może kilkudziesięciu obywateli państw członkowskich. Podobna ilość osób zagranicznych podejmować będzie świadczenie usług transgranicznych.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Proponowana regulacja będzie miała wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Usprawnienie wykonywania zawodu rzecznika patentowego przyniesie efekt w postaci zwiększenia proinnowacyjnych zachowań przedsiębiorców, a także może wpłynąć na umocnienie pewności obrotu i rozpatrywanie sporów powstałych na tle naruszeń praw wyłącznych (patentów).

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Źródła finansowania

Ustawa nie powoduje wydatków po stronie budżetu państwa. Zmiana regulacji dotycząca kosztów aplikacji rzecznikowskiej będzie miała wpływ na wydatki aplikantów rzecznikowskich.

Program aplikacji uchwała Krajowa Rada Rzeczników Patentowych, jednak ramowy zakres programu ustalony jest w przepisach rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 maja 2002 r. w sprawie przeprowadzenia konkursu o wpis na listę, organizacji szkolenia, wzoru listy i legitymacji aplikantów rzecznikowskich (Dz. U. Nr 56, poz. 505), zgodnie z którym szkolenie aplikanta obejmuje:

- wykłady i ćwiczenia w wymiarze co najmniej 500 godzin,
- wykonywanie prac i zadań praktycznych zleconych przez patrona w wymiarze co

najmniej 300 godzin,

- praktykę w Urzędzie Patentowym RP w wymiarze co najmniej 50 godzin.

Przykładowo szczegółowy program jednej z ostatnich aplikacji rzecznikowskich przyjęty przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych obejmował 555 godzin wykładów i ćwiczeń, 300 godzin prac i zadań praktycznych oraz 100 godzin praktyki w Urzędzie Patentowym. Zatem łącznie zajęcia realizowane w ramach aplikacji obejmowały 955 godzin. Kalkulacja kosztów aplikacji pozostawała w ścisłym związku z programem aplikacji i była sporządzana w oparciu o doświadczenia wcześniejszych edycji aplikacji z uwzględnieniem przewidywanego wzrostu kosztów. Koszt poprzedniej aplikacji został skalkulowany na poziomie 5 000 zł za semestr. Program realizowany był przez sześć semestrów. Kalkulacja kosztów obejmowała następujące pozycje:

- koszt egzaminu konkursowego,
- koszt Studium Podyplomowego Prawa Własności Przemysłowej,
- wynagrodzenia wykładowców,
- wynagrodzenia osób prowadzących praktyki,
- koszt opracowania i publikacji materiałów dydaktycznych,
- wynajem sali,
- udział aplikantów w konferencjach i seminariach organizowanych przez Izbę w czasie trwania aplikacji,
- koszty pośrednie związane z funkcjonowaniem biura Polskiej Izby Rzeczników Patentowych.

Koszt jednej godziny aplikacji wynosił 31 zł, podczas gdy dla porównania koszt jednej godziny w grupach ćwiczeniowych zbliżonego tematyką dwusemestralnego podyplomowego Studium Ochrony Własności Intelektualnej prowadzonego przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego wynosił 29 zł. Koszt aplikacji rzecznikowskiej nie odbiegał więc od opłat, jakie są przewidziane za udział w powszechnie dostępnych studiach podyplomowych i nie stanowił bariery w dostępie do zawodu.

Aplikacja jest realizowana w systemie weekendowym, co powoduje wzrost stawek wypłacanych wykładowcom i osobom zapewniającym obsługę administracyjną. Aplikacja jest realizowana w warunkach rynkowych i wynagrodzenia płacone wykładowcom lub koszty

wynajmu sal są ustalane przez rynek. Przekraczająca 100 osób grupa aplikantów wymaga znacznego zaangażowania pracowników biura Polskiej Izby Rzeczników Patentowych, powtarzania zajęć, co też znajduje odzwierciedlenie w kosztach aplikacji. Aplikanci mają zapewniony udział we wszystkich konferencjach i seminariach organizowanych przez Polskiej Izby Rzeczników Patentowych, bez dodatkowych opłat.

Ustalona przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych opłata za aplikację stanowiła więc w istocie równowartość przewidywanych kosztów aplikacji. Polska Izba Rzeczników Patentowych nie prowadzi działalności gospodarczej, zatem aplikacja rzecznikowska jest przedsięwzięciem samofinansującym się.

Projekt ustawy zabezpiecza przed nadmierną wysokością opłaty, ustalając górną granicę opłaty jako 3-krotność przeciętnego wynagrodzenia za pracę w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłaszanego przez Główny Urząd Statystyczny. Pozwoli to na nieznaczne zmniejszenie obecnego obciążenia aplikantów, przy zachowaniu wymaganego dotychczas zakresu prowadzonych zajęć. Taki limit odzwierciedla realną wysokość kosztów niezbędnych do prawidłowego prowadzenia aplikacji. Dodatkowo projekt wprowadza możliwość obniżenia opłaty za aplikację, odroczenia jej płatności lub rozkładania na raty.